

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **P. K.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2025 r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 7 listopada 2023 r., sygn. akt II K 1047/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze.**

Antoni Bojańczyk Marek Siwek Igor Zgoliński

UZASADNIENIE

P. K. został oskarżony o to, że w dniu 8 grudnia 2022 r. w K.1 woj. [...], w sklepie R., działając wspólnie i w porozumieniu z D. K. dokonali zaboru w celu

przywłaszczenia artykułów kosmetycznych i biżuterii o łącznej wartości 544,97 zł na szkodę R. sp. z o.o., tj. o popełnienie przestępstwa z art. 278 § 1 k.k.

Do aktu oskarżenia został przez Prokuratora Rejonowego w Jeleniej Górze, na podstawie art. 335 § 2 k.p.k., dołączony wniosek o wydanie wobec tego oskarżonego wyroku skazującego oraz orzeczenie uzgodnionych z nim wcześniej kary oraz obowiązku naprawienia szkody (k. 4).

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze uwzględnił w całości wskazany wniosek oraz zawarte w nim postulaty i wyrokiem z 7 listopada 2023 r., sygn. akt II K 1047/23, uznał P. K. za winnego zarzucanego mu czynu, po przyjęciu, że działał wspólnie i w porozumieniu z drugą osobą, tj. przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., za które wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I). Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę solidarnie ze współsprawcą na rzecz R. sp. z o.o. z siedzibą w Ł. kwoty 544,97 zł (pkt II); rozstrzygnął w przedmiocie kosztów sądowych (pkt III).

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się 15 listopada 2023 r. (k. 16).

Kasację na korzyść P. K. wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, który zaskarżając wyrok w całości, zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, tj. art. 343 § 6 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 zdanie pierwsze k.p.k., polegające na uwzględnieniu wniosku prokuratora o orzeczenie wobec oskarżonego uzgodnionej z nim kary pozbawienia wolności za zarzucany mu występki z art. 278 § 1 k.k., podczas gdy w dacie wyrokowania czyn ten, z uwagi na wartość mienia będącego przedmiotem zaboru określonego w opisie czynu (544,97 zł), wyczerpywał jedynie znamiona wykroczenia z art. 119 § 1 k.w.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna, dlatego podlegała uwzględnieniu na posiedzeniu bez udziału stron, zgodnie z art. 535 § 5 k.p.k.

Trafnie podniósł skarżący, że przedmiotowe orzeczenie zapadło z rażącą obrazą wskazanych w *petitum* kasacji przepisów prawa.

Analiza akt sprawy prowadzi bowiem do konstatacji, że o ile w momencie popełnienia przez P. K. będącego przedmiotem osądu w tej sprawie czynu, jak i w momencie skierowania do właściwego Sądu Rejonowego aktu oskarżenia wraz z wnioskiem o skazanie go bez rozprawy (art. 335 § 2 k.p.k.), zachowanie jego - polegające na dokonaniu w dniu 8 grudnia 2022 r. kradzieży przedmiotów drogeryjnych o łącznej wartości 544,97 zł - wyczerpywało znamiona przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., to już w dacie orzekania przez Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze, co miało miejsce 7 listopada 2023 r., czyn ten stanowił wykroczenie z art. 119 § 1 k.w.

Na mocy art. 4 pkt 5 ustawy z 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022, poz. 2600), przepis art. 119 § 1 k.w. zyskał od 1 października 2023 r. nowe brzmienie, według którego kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 800 zł, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny. Wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. jest zaś elementem konstrukcji tzw. czynu przepołowionego, której istota polega na tym, że powyżej pewnej wartości przedmiotu czynności wykonawczej sprawca za określone w ustawie zachowanie ponosi odpowiedzialność za przestępstwo, natomiast do tej wartości – za wykroczenie. Konstrukcja ta znajduje zastosowanie dla czynów polegających na kradzieży rzeczy ruchomej, a kwotą graniczną, a więc różnicującą odpowiedzialność za przestępstwo i za wykroczenie jest obecnie 800 zł.

W realiach niniejszej sprawy wartość skradzionych przez P. K. przedmiotów drogeryjnych miała zatem kluczowe znaczenie, gdyż decydowała o rodzaju odpowiedzialności, którą ten oskarżony mógł ponieść, w kontekście obowiązującej w czasie orzekania w niniejszej sprawie kwoty granicznej, określonej w art. 119 § 1 k.w. Jak bowiem wynika z powyższych uwag, wysokość tej kwoty przesądzała, że P. K. zrealizował znamiona wykroczenia, a nie przestępstwa. Przy uwzględnieniu art. 4 §

1 k.k. nie ulega wątpliwości, że do oceny względności ustaw, a więc niewątpliwie również tego, czy czyn stanowi przestępstwo czy wykroczenie, powinno dochodzić w czasie orzekania (zob. podobnie np. w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2019 r., V KK 14/18; z dnia 11 kwietnia 2018 r., IV KK 76/18).

Słusznie podniósł zatem skarżący, że w dacie wyrokowania w tej sprawie, przypisanie oskarżonemu przestępstwa kradzieży przedmiotów, których wartość wynosiła 544, 97 zł, stanowiło rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 278 § 1 k.k. o skutkach istotnych z punktu widzenia treści zaskarżonego orzeczenia. Z powodu tego, że w czasie orzekania czyn oskarżonego nie stanowił już przestępstwa brak było również postaw do uwzględniania wniosku prokuratora o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego wobec P. K. Zgodnie z art. 335 § 2 k.p.k. prokurator może dołączyć do aktu oskarżenia wnioski o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucany mu występki, uwzględniających też prawnie chronione interesy pokrzywdzonego, jeżeli okoliczności popełnienia przestępstwa i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości, oświadczenia dowodowe złożone przez oskarżonego nie są sprzeczne z dokonanymi ustaleniami, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte. Uwzględnienie wniosku prokuratora o skazanie bez rozprawy jest jednak możliwe tylko wówczas, gdy nie stoją temu na przeszkodzie cele postępowania karnego. Oznacza to, że ocena prawna czynu zabronionego zawarta w zarzucie musi odpowiadać przepisom prawa materialnego.

Sąd *meriti*, rozpoznający wnioski o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków, zobligowany jest zatem do kontroli jego poprawności formalnej i merytorycznej. Ciąży na nim obowiązek zweryfikowania wszystkich propozycji zawartych we wniosku, również tych związanych z zakresem odpowiedzialności oskarżonego z punktu widzenia ich zgodności z regułami obowiązującego prawa materialnego. Dopiero pozytywny wynik takiej kontroli zezwala na uwzględnienie wniosku i wydanie wyroku w trybie konsensualnym na posiedzeniu (art. 343 § 6 k.p.k.); w przeciwnym wypadku sprawa powinna zostać rozpoznana na zasadach ogólnych (art. 343 § 7 k.p.k.).

Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie zaniechał odpowiedniej weryfikacji wniosku prokuratora z punktu widzenia regulacji prawa materialnego obowiązujących w czasie orzekania i błędnie w pełni zaakceptował jego propozycję odnośnie zakwalifikowania czynu oskarżonego jako przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., czym rażąco naruszył również art. 335 § 2 k.p.k. w zw. z art. 343 § 6 i 7 k.p.k. Uwzględnienie wniosku oskarżyciela publicznego w pierwotnie zaproponowanym przez niego kształcie, skutkowało wydaniem orzeczenia nie znajdującego oparcia w obowiązujących przepisach materialnoprawnych.

Z powyższych względów zaskarżony wyrok należało uchylić, a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, który uwzględni wskazane wyżej uwagi bacząc, by wydane następnie orzeczenie wolne było od stwierdzonych wad prawnych, mając przy tym w polu widzenia treść art. 45 § 2 k.w.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

r.g.

Antoni Bojańczyk Marek Siwek Igor Zgoliński